

Mirare populi attentionem, & præcipuè doctoris
 autoritatem, cuius doctrina videbatur quoddam præ
 se ferre imperium, cogereque non perperam affectos,
 sicuti erant Pharisei & scribæ sibi fidem habere: cuius-
 modi est omnis sermo Dei, à viro bono prædicatus,
 Imo & ipse tanquam futuri iudex seculi, audèter bonis
 promittebat salutem, malis autem damnationem.

CAPVT OCTAVVM.

VT CHRISTVS legem latam in monte confirma-
 ret, in descensu montis leprosum mundavit, Cen-
 turionis puerum à paralyti, & Petri socru à febre
 curavit, cum plerisque; alijs egrotis. Ipse trans-
 fretans, à sommo ingruente tēpestatis
 periculo, à discipulis excitatus,
 Legionem dæmonum
 mittit in porcos.

† Mar. 1. g.
 Luc. 5. b.

C† *Vm autem descendisset Iesus de monte, secu-
 tæ sunt eum turbæ multæ. Et ecce leprosus ve-
 niens, adorabat eum dicens: Domine, si vis potes
 me mundare. Et extendens Iesus manum, teri-
 git eum, dicens: Volo, mundare. Et confestim mundata est
 lepra eius. Et ait illi Iesus: Vide, nemini dixeris, & sed va-
 de, ostende te sacerdoti, & offer munus tuum, quod præce-
 pit Moyses in testimonium illis.*

† 93. dist.
 cap. Dñs.
 Depœni.
 di. 1. cap.
 Conuer-
 timini.
 Lc. 14. a.

Nota est huius leprosi historia, restat scrupus, cur di-
 xerit ei CHRISTVS: Vide, nemini dixeris. Videtur
 mihi non planè CHRISTVS inhibuisse, sed præcepisse
 nemini diceret, priusquam sacerdotem adijisset,
 quomodo & alijs tribus discipulis in monte Tabor præ-
 cepit, vt nemini quicquam diceret de visione trāsfigura-
 tionis eius, priusquam filius hominis à morte resurre-
 xisset. Voluit enim vt inopinatò & insperatò munda-
 tum videntes sacerdotes, aut horemque miraculi agnos-
 centes, vel ipsa rei inspectione conuincerentur con-
 funderenturque. Illud enim indicant verba sequentia,
 In testimonium illis: quæ referri debent ad To, offer.
 non ad To, præcepit. Id est, vt vel mundatione tua cõ-
 uicti, in me credant. Quod enim quidam interpretatur:
 In testimonium, in legem vel ius illis, id est, offer mu-
 nus

nus tuū, quod eis iure debetur, nugari est, nō interpretari Quia aut̄ in lege, testimonio erat opus sacerdotis ipsi leproso, quo mundus iudicaretur: Ideo ad sacerdotem remittit dominus & quia exploratam habebat sacerdotum auaritiā, qui grauius ferrent quicquam de suo iure decidi, ius & vt solitum ex lege munus illi offerat.

✠ Munus autem in lege solitum, erat duo passerēs viuī, ✠ Leui. & reliqua quæ Leuit. 14. habentur.

✠ Cū autem introisset Capharnaū, accessit ad eum Centurio, rogans eum et̄ dicens: Domine puer meus iacet in domo paralyticus, et̄ malē torquetur. Et ait illi Iesus: Ego veniam et̄ curabo eum, Et respondens Centurio ait: ✠ Domine non sum dignus, vt intres sub tectum meum, sed tantūm dic verbo, et̄ sanabitur puer meus. Nam et̄ ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et̄ dico huic, vade et̄ vadit: et̄ alio veni et̄ venit: et̄ seruo meo fac hoc, et̄ facit. Audiens autem Iesus, miratus est, et̄ sequentibus se dixit: Amen dico vobis, non inueni tantam fidem in Israël.

Vide situm vr̄bis Capharnaū. accessit ad eū Centurio rogans &c. Quē Matth. dicit accessisse, Lucas ca. 7. nō accessisse, sed seniores Iudæorum ad eū misisse. Neque tamē ob id Matthæo cōtrarius. Matthæus enim vulgari modo venisse eū dicit, qui per alium venit, iuxta vulgatum prouerbiū: Qui per aliū facit, per se facere videtur. Quem puerū Cēturionis vocat Matthæus, Lucas seruū dicit ~~mais~~ autē Græcum vtrunq; significat. Hic autem digna animaduersione est, mira Gētulis Centurionis fides, qui dominū credidit, solo verbo, posse sanitatem afferre: quā fidem tanti dominus æstimauit, vt se tantā dicat non inuenisse in Israël. Præclarum verō simplicis hominis argumētum à minori. Ego inquit, homo sum, vti alterius potestati obnoxius: Ita subiectos habēs mihi milites, qui quicquid dixerō, statim exequantur: tantō magis tu Deus, qui vniuersa solo verbo creasti, puerū meū nullius adminiculo, solo verbo tuo sanare potes. Quasi diceret: Quāuis simplex sim homo, nec mei iuris sed alterius, tñ soli verbo meo obediūt serui mei, quātō magis tu, cū deus sis infinite potēs, et̄ simplici verbo tuo

† Luc. 7. a
14. a.
† 23. q.
1. cap.
Noli existimare.
De cōse.
dist. 2. ca.
Quoti.

obediēt omnia. Quibus auditis, Christus miratur alienigenam, scripturas legis & prophetarum ignorantem, & tamen vera fide indigenas superantem.

† Malac.
1. c.

Dico autem vobis ꝛ quod multi ab oriente & occidente venient, & recumbent cum Abraham, & Isaac, & Iacob in regno cœlorum, filij autem regni eiijcientur in tenebras exteriores: Ibi erit fletus & stridor dentium. Dixit Iesus Centurioni: vade, & sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer ex illa hora.

Prædicat hoc loco, breui futurā Iudeorum abiectio-
nem, assumptis gentibus, quas Ceturio figurabat. Multi
inquit ab oriente & occidente venient. Vide num Iu-
dæa sit magis meridionalis in comparatione ad Genti-
les: & recumbent cum Abraham & Isaac, & Iacob in
regno cœlorum. Siue hic regnum cœlorum Euangeliū
intelligatur, quod reijcientibus Iudæis, à gentibus est
receptum: siue ipsa cœlestis gloria, vtrunque verū. Re-
ctè verò Abraham, Isaac, & Iacob meminit, de genti-
bus loquens, quorum promissionibus tantopere fide-
bant Iudæi, vt vel ociosi ob illas solas, saluari se crede-
rent, vt illi deinceps fidere desinerent, cognoscentes,
beatitudinis eorum gentes participes esse. Filij autem
regni, Id est, Iudæi destinati ad regnum cœleste, tanquā
filius Dei & populus electus, siquidem Deo parere vo-
luissent, ac Euangelium legi succedens & eam consum-
mans, recipere, eiijcientur in tenebras exteriores, Id est,
in perpetuam Gehennam condemnabuntur.

† Mar. 1. c
Luc. 4. f.

*ꝛ Et cum venisset Iesus in domum Petri, vidit sororū
eius iacentem & febricitantem, & tetigit manum eius,
& dimisit eam febris, & surrexit, & ministrabat eis.*

Marcus 1. Cap. & Lucas 4. afferunt pro ea socru ro-
gatum Christum, quam statim à febre curauerit: quæ
vt inquit, surrexit, & ministrabat eis. Quod autem cura
ta ministrabat, ostendit quod cum Dei gratia curati si-
mus à peccatis, ociosos nos esse non oportet, Sed ad bo-
na accingi opera, ne acceptam gratiam, si non bonis ope-
ribus exercuerimus, effluere sinamus. Reuera autem di-
cit ministrasse Christo & apostolis, vt intelligas perfe-
ctam fuisse & non mancā illam sanitatem.

Vespere autem facto, obtulerunt ei multos demonia habentes, & egrediebatur spiritus verbo: & omnes male habentes curauit: ut adimpleretur quod dictum est per Isa. prophetam dicentem: † Ipse infirmitates nostras accepit, & agrotationes nostras portauit.

† Isa. 53. b
1. Pe. 2. d.

Sane vespere fidei inclinante (quando vt Paulus ait)

† omnia in incredulitate conclusit, vt omnium misereretur, passim inuadere demonia cœperunt homines: Nulla enim re magis dominum in homines dæmon caput, quàm per incredulitatem. Omnes autem oblatos dæmoniacos, & quacunq; ex ægritudine male habentes, curauit, vt adimpleretur † Isaia: propheta. 53. Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit. Eadè enim penè sunt verba Matthæi & Isaia: vt credatur Matthæus Hæbraicè scripsisse.

† Rom. 11. d.

† Isa. 53. b

Videns autem IESVS turbas multas circum se, inquit discipulos ire trans fretum. Et accedens vnus scriba, ait illi: † Magister sequar te quocunq; ieris. Et dicit ei Iesus: Vulpes foueas habent, & volucres cœli nidus: filius autem hominis non habet vbi caput suum reclinet.

† Luc. 9. g

Et nos quoq; si veri discipuli Iesu esse volumus, trās rerum mundanarum inquietum fretum abire oportet: & sedatis carnis ac mundi tumultibus, in vno Deo acquiescere oportet. Quod cùm efficeret, accedit ad eum vnus scriba: qui curiositatis magis, aut commodi sui gratia, Christo se assectatorem obtulisse videtur. Nimirum quòd quem iam videret tot clarum miraculis, tanto populi applausu & fauore dignatum, aliquem tandem ac magnum in mundo futurum. Vt autem hoc illi desiderium inane Christus auferret, paupertatem suam, Christus obijcit, cui post tot labores, nulla esset reposita ad quiescendum domus, cùm suam habeant, & volucres nidus, & vulpes foueas.

† Alius autem de discipulis eius ait illi: Domine permitte me primum ire, & sepelire patrem meum. Iesus autè ait illi: Sequere me, & dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

† Luc. 9. g

Is est cui, Lucas dñm dixisse, ait: Sequere me, ipsumq; respondisse: Domine permitte mihi &c. Quia verò leuiora, quæ patri mortuo debentur officia, amoris Christi præse-

præse-

præferbat, denegans illi Christus quod petit, Sine inquit, vt mortui peccato vet fide, sepeliât mortuos suos. Tu autem qui fide vis viuere, nihil cunētatus, nihil aliorum officia moratus, sequere me.

† Mar. 4. d. Luc. 8. d. † Et ascendente eo in nauiculam, secuti sunt eum discipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari, ita vt nauicula operiretur fluctibus. Ipse verò dormiebat. Et accesserunt ad eum discipuli eius, et suscitauerunt eum dicentes: Domine salua nos, perimus. Et dixit eis IESVS: Quid timidi estis modicæ fidei? Tunc surgens, Imperauit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna. Porro homines mirati sunt dicentes: Qualis est hic, quia venti & mari obediunt ei?

Mira Christi dispensatio, qui discipulorum fidē tentaturus, Ita mare conturbat, propè vt abforet quin nauicula periret: Ipse verò interim, qui nunquam dormit neque dormitat, dormiebat: siue re vera dormiret interim, vigilante intellectu: Sicut alibi dicitur. ✠ Ego dormio & cor meum vigilat: siue dormire se simulare t, illorum fidem exploraturus periclitantium: quæ vt infirma erat, certè non omnino perierat. Dicunt enim: Domine salua nos, perimus. At infirma & pusilla erat, qui non putabant dormientem Christum saluare eos posse. Quod & illis exprobrat Christus: Statim autem vt surrexit, & ventis imperauit, facta est magna tranquillitas.

† Mar. 5. b. Luc. 8. c. † Et cum venisset IESVS trans fretum in regionem Gerafenorum, occurrerunt ei duo, habentes dæmonia, de monumentis exeuntes, seui nimis: Ita vt nemo posset transire per viam illam. Et ecce clamauerunt, dicentes: Quid nobis & tibi Iesu fili Dei. Venisti huc ante tempus iorquere nos.

Græci legunt Gergesseuorum, Marcus & Lucas Gadarenorum, alij Gergesorū à ciuitate Gadara vel Gergesa: quam Hebræi Giuofar dicunt: & est in regione Traconitide, in qua Philippus frater Herodis tetrarcha fuit. Ea enim regio est trans lacum Genesar, qui & Genereth, citra Galilæam. Quòd cum venisset Christus, occurrerunt ei duo dæmonia, id est, duo dæmoniaci, im mundis & sæuisimis spiritibus agitati. Dæmones autē

Iesum

Iesum agnoscentes, deprecabantur ne se ante tempus torqueret. Licet enim nunquam non luat impietatis & & arrogantiae suae poenas: quia tamen grauius post iudicium torquendi sunt, perpetuum cum his quos seduxerunt, quasi non antea torqueri dicantur, aiunt: ante tempus venisti torquere nos. Nonne Deum illum esse cognouerunt? Respondet ibi Chrysofost. Quoniam Iesum turbæ hominem appellabant, accesserunt demones, deitatem eius prædicantes. Verum ne assentatiuncula hæc dicere videantur, rebus ipsis probant, dicentes: Venisti huc ante tempus torquere nos. Nam nemine vidente flagellabantur, multò magis quàm paulò antè, perpuncti præsentia Christi atque incensi vexabantur, nec ferre villo modo poterant. Quia autem nunquam non nocere hominibus dæmoniaca prauitas querit, rogant Christum vt eos in gregem porcorum mittat vt vel hoc modo illorum dominis incommodent, quos ingressi præcipientes in mare dederunt. Quo miraculo attoniti pastores, dum ea nunciant, non modo nõ sanatis dæmoniis congratulantur, neque saluatori ac medico Christo gratias agunt, leuiorem ducentes Christi quàm porcorum absentiam, rogant ab se discedere, metuentes ne similem ex alijs dæmoniis, porcorum iacturam facerent, in mare iactatorum. Istud autè mare, lacus erat Geneareth, què vt oēs aquarum cõgregationes, mare Hebræi appellant.

CAPVT NONVM.

CHRISTVS à Gerasar reuersus in Capharnaum, paralyticum sanat, Matthæum in Apostolatam vocat, murmurantibus imponens silentium: Archisynagogi filium suscitaturus, hemorrhoidiam tactu simbriæ curat, duos cæcos & mutum plurimosque alios sanat ægrotos, & blasphemantibus Pharisæis, discipulos in moribus & doctrina confirmat.

ET ascendens IESVS in nauiculam, transiit, et venit in ciuitatem suam. Et ecce offerre-
 bant ei paralyticum iacentem in lecto. Et videns
 Iesus fidem illorum, dixit paralytico: Confide fili,
 remittuntur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis, di-
 xerunt

† Mar. 2. a
 Luc. 5. d.